

Globální problémy ve světové ekonomice - problémy ke zkoušce

Obecné teoretické a metodologické aspekty globálních problémů a trvale udržitelného rozvoje

Hlavní rysy globálních problémů (GP). Členění GP a charakteristika jejich hlavních skupin. Příčiny vzniku GP. Vliv hospodářského rozvoje a vědeckotechnického pokroku na vznik GP. Vznik a vývoj koncepce trvale udržitelného rozvoje (TUR). Principy a pilíře TUR. Udržitelný rozvoj a ekonomický růst. Úloha OSN při řešení GP.

Globální problémy přírodně sociální

Vznik a podstata surovinového a energetického GP. Růst a strukturální změny spotřeby energetických zdrojů po 2. světové válce. Nerovnoměrné rozmístění surovinových a energetických zdrojů, zejména fosilních paliv, a jejich spotřeby. Krizové jevy v surovinové a energetické základně v 70. letech a jejich globální charakter. Problém vyčerpatelnosti energetických zdrojů. Cesty řešení surovinového a energetického problému v rámci koncepce TUR. Problémy využívání obnovitelných zdrojů. Problémy využívání jaderné energie. Cesty efektivního využívání energetických a surovinových zdrojů.

Populační dynamika a její sociálně ekonomické aspekty. Řešení populačního problému v rámci koncepce TUR. Globální charakter problému výživy obyvatelstva. Vzájemné vztahy demografického a potravinového GP. Přístupy k řešení potravinového problému v rozvojových a vyspělých zemích. Hlavní cesty řešení potravinového GP.

Rozvoj společenské výroby a nebezpečí narušování celosvětové ekologické rovnováhy. Globální charakter problémů ochrany životního prostředí. Nutnost integrace ekonomických a ekologických aspektů v rozhodovacích procesech. Místo ochrany životního prostředí v koncepci TUR. Ekonomické aspekty ochrany životního prostředí. Vzájemné vztahy ekonomie a ekologie.

Globální problémy intersociální

Charakteristika rozvojových zemí a jejich postavení ve světové ekonomice. Hlavní rysy a ukazatele sociálně ekonomické zaostalosti rozvojových zemí. Příčiny sociálně ekonomické zaostalosti rozvojových zemí. Problém závislosti rozvojových zemí na vyspělých zemích. Cesty překonávání sociálně ekonomické zaostalosti rozvojových zemí. Strategie hospodářského vývoje rozvojových zemí a rozvojové dekády OSN.

Mezinárodní zadluženost a její globální charakter. Vývoj a teritoriální struktura mezinárodní zadluženosti. Hlavní faktory růstu mezinárodní zadluženosti. Přístupy k řešení problémů mezinárodní zadluženosti. Vliv mezinárodní zadluženosti na světovou ekonomiku.

Nutnost změn systému mezinárodních ekonomických vztahů po 2. světové válce. Koncepce Nového mezinárodního ekonomického řádu a problémy její realizace. Současné tendence prosazování změn systému mezinárodních hospodářských vztahů rozvojovými zeměmi.

Globální problémy antroposociální

Budoucnost člověka jako globální problém. Problémy všelidské, ekonomické, sociální, a kulturní povahy. Problémy absolutní chudoby, šíření epidemií, AIDS, drogové závislosti a nekontrolovatelné migrace.

Literatura:

1. Jeníček, V., Foltýn, J.: Globální problémy a světová ekonomika. Praha, C. H. Beck 2003.
2. Jeníček, V., Foltýn, J.: Globální problémy ve světové ekonomice. Praha VŠE 1998.
3. Jeníček, V., Foltýn, J.: Životní prostředí a trvale udržitelný rozvoj v soustavě globálních problémů. Praha VŠE 1996 (Phare sv. 37).

